

A photograph of a stone archway over a river in a lush forest. The arch is made of rough-hewn stone and is partially covered in ivy. The river flows through the center of the arch, surrounded by dense green foliage and trees. The scene is bright and natural.

DE RIVIERROUTE

**Wandelen
met kans op
natte voeten**

Als je midden in de Spaanse zomer wilt wandelen is voorzichtigheid vereist. Óf je zorgt dat je supervroeg uit de veren bent of, en dat is natuurlijk veel leuker, je kiest voor een wandeling "met water". Met een beetje zoeken blijken er behoorlijk wat mogelijkheden te vinden maar wij waren op zoek naar iets rustigers.....

We rijden voor deze wandeling naar het natuurpark Sierra de Grazalema en passeren Zahara de la Sierra. Dit witte dorpje ligt boven op een heuvel, aan de voet van de overblijfselen van een kasteel vanwaar je uitkijkt op het helderblauwe water van het stuwmeer.

De wandeling is een spectaculaire route: het kristalheldere water, het gezang van de vogels, de vlucht van de gieren, de indrukwekkende loop van de rivier en de afwezigheid van hordes andere wandelaars, maken deze route onvergetelijk. Niet heel lang en niet heel moeilijk, prima ook met kinderen te maken, als ze tenminste kunnen zwemmen.

Wel even aanvragen

Voor veel wandelingen in de Sierra de Grazalema is het noodzakelijk om vooraf toestemming te vragen. Dat doe je door twee weken van tevoren een mail te sturen naar pnSierraGrazalema.Usopublico.csmaea@juntadeandalucia.es Je krijgt dan een mail terug met de formulieren en beschikbare data. Voor iedere wandeling, voor iedere datum is een nieuw formulier noodzakelijk, maar er kunnen wel meerdere personen op één formulier. Dit geldt vooral voor weekenddagen. Doordeeweeks lukte het mij 2 dagen van tevoren nog om permissie te krijgen. Honden zijn niet toegestaan.

Wat neem je mee

In het gedeelte van de canyon is het water meer dan 1,80 m, dus het kan zijn dat je hier en daar voor deze afstand moet zwemmen (kleine stukjes). Houd er ook rekening mee dat we door een ravijn lopen waar aardverschuivingen kunnen optreden. Kleine kans vanzelfsprekend, maar dan is het maar gezegd. Neem zwemkleding mee, schoenen met stevige zolen en goed profiel voor in het water en een waterdichte tas voor het opbergen van de autosleutel. Er is geen restaurant, kiosk of wat dan ook, dus zorg zelf voor water en iets te snacken.

De route bestaat uit een pad langs de rivier van 2,3 km en een watergedeelte. Wij verstoppen onze rugzakken voordat we de rivier instapten in de struiken en namen alleen het noodzakelijke mee de rivier in.

De grootste gierenkolonie

In de Sierra de Grazalema bevindt zich de grootste kolonie valse gieren van Europa. De vogels houden van deze plek door de bijzondere thermiek. Deze grote zwevende roofvogels met een vleugelspanwijdte van soms meer dan 2,5 meter, hangen bijna roerloos in de lucht. Hoewel ze meestal zweven en ze langzaam lijken te vliegen kunnen ze toch wel een snelheid van 70 km per uur bereiken en met hun enorme vleugels grote afstanden afleggen. Benieuwd, of we ze van dichtbij gaan zien.

Start van de wandeling

8 km - 2 à 3 uur met stops
(Wikiloc zahara-arroyo-bocaleones-138434371)

We starten bij een klein parkeerterrein voorbij Zahara de la Sierra. Dit dorpje ligt in het verlengde van de weg naar Ronda. We slaan af naar de CA-8102 en na 1 km afstand is er langs de weg een open ruimte waar u de auto kunt achterlaten; Zahara, Descansadero La Pasada del Moral.

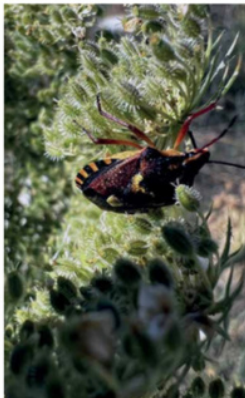
Nadat we de auto hebben verlaten, nemen we het paadje links van de vuilnisbakken zodat we aan de rechteroever van het riviertje,

de Arroyo Bocaleones, komen te lopen. We zien de rivier nog niet maar horen wel het kabbelend geluid.

Na 150 m moeten we het pad naar rechts nemen en een slootje oversteken. Vanaf hier zien we hoe het kristalheldere riviertje langzaam afdalt en verschillende poelen creëert. Aan de rechterkant zien we nu een olijfgaard. Aan de rivierkant staan overal vijgenbomen en braamstruiken. Nu nog even te vroeg maar in augustus zullen die heerlijk rijp zijn.

Voor ons verschijnen aan de horizon de toppen van de bergen waar de Garganta Verde, een grote diepe groene kloof, zich bevindt. Hier moeten we de lucht in de gaten houden op zoek naar gieren die hier in groten getale leven.

Na zo'n 700 meter is er een brug, maar deze gaat naar een privéterrein. We volgen het pad gewoon rechtdoor. Al snel komen we bij een hek uit. Daar gaan we doorheen en sluiten het hek weer achter ons.

Als we goed opletten is er verderop een klein paadje naar de rivier. Hier bevindt zich een kleine waterval. Hier geen vlinders en libellen zoals overal langs het doorgaande pad, maar muggen en andere prikbeesten. Bij zo'n wandeling langs het water kan het vaak geen kwaad wat anti-insectenspray mee te nemen.

We gaan terug naar het hoofdpad, dat hier langs een kleine afgrond loopt en na zo'n 200 meter is er een omheining, waar zich een kalkoven bevindt. Al snel komen we nu bij een kleine woongemeenschap. Zo te zien zelfvoorzienend, want er staan overal zonnepanelen voor de elektriciteit en er is een grote, georganiseerde groentetuin. We komen uit bij een weg die we linksaf slaan. Voor het eerst loopt het pad nu iets omhoog, richting de hoog oprijzende rotswand. We naderen de Puente Palominos, vanaf hier is de machtiging vereist!

Je kunt hier de rivier al inlopen, maar wij kiezen ervoor de brug over te steken en rechtsaf te slaan. Wanneer we een groot hek treffen slaan we ervoor weer rechtsaf. We komen bij de Romeinse

brug. Hier verwisselen we onze schoenen en verstopten we onze tassen. We nemen alleen wat water mee, ons geld, de autosleutel (in plastic zakjes voor de zekerheid) en natuurlijk onze telefoons voor mooie plaatjes onderweg. Op dit hele eerste stuk zijn we nog geen andere wandelaars tegengekomen, maar wij zijn er op een donderdag in juni.

Wanneer we de rivier inlopen, zijn we een uur onderweg. Na zo'n 10 minuten van geklauter over boomstammen, bukkend voor overhangende takken afgewisseld met kleine kiezelrijke stukjes oever en werkelijk super helder water, arriveren we bij de indrukwekkende kloof van de Bocaleones. Woorden schieten tekort. Dit moet iedereen gewoon zelf ervaren. Houd er rekening mee dat er een paar stukken zijn die dieper zijn, waar mogelijk gezwommen moet worden. En.... dit water is écht wel heel koud.

Opeens stopt de rivier, geen idee waar hij vandaan komt, hier loopt ook ergens de Garganta Seca, een kloof zonder water. Dat zou best hier kunnen zijn. Wellicht komt de rivier hier ondergronds ergens

vandaan, zoals op zoveel andere plaatsen in dit gebied. Grote stenen versperren onze weg, we gaan klimmen en gaan de bocht om, vervolgens nog één bochtje verder en nog een bochtje verder, nieuwsgierig naar weer een volgende bocht. We spreken af om binnenkort de Garganta Verde route te lopen.

Deze start vanaf de andere kant en is in de zomer alleen te doen onder begeleiding van een gids. Naar deze wandeling zijn we enorm nieuwsgierig, ook omdat we de gieren alleen nog maar in de verte hebben gezien.

Na genoeg bochtjes, je kunt immers wel blijven doorgaan, keren we dezelfde weg terug. Ongeveer een uurtje terug, zonder stoppen nu. De foto's hebben we immers al op de heenweg gemaakt. Benieuwd naar de Garganta Verde? Kijk dan op de website van casasojen.com.

Het dorp Zahara de la Sierra en haar kasteel

Op de terugweg rijden we naar Zahara voor een Spaanse tapas lunch. In de Calle San Juan bevinden zich diverse restaurantjes met uitzicht op de 19e eeuwse kapel San Juan de Létran met erachter de Torre del Reloj en aan het einde vind je de Iglesia de Santa Maria de la Mesa uit 1755.

Voor wie nog zin heeft kunnen we een bezoekje aan het kasteel aanraden. Vanuit het centrum loop je via de kronkelige straatjes naar de ingang. Zahara lag vroeger op de frontlinie van het Moorse rijk en onderging vele veroveringen en heroveringen. Tot 1407 was het in Moorse handen. In 1481 werd het onverwachts heroverd door de Nazari-Arabieren, wat voor de christenen de aanleiding was voor de veldtocht tegen het koninkrijk Granada.

Uiteindelijk kwam Zahara in 1483 definitief in handen van de christenen. Van het kasteel zelf, gebouwd in de 13-eeuw op de resten van een wachttoren uit de 8ste eeuw, is niet veel meer over. Maar de uitkijktoren, de "Torre del Homenaje" is gerenoveerd, er zijn uitkijkplatforms en een bezoekerscentrum. Al met al, het is wel even klimmen, zeker na de rivierwandeling, maar de inspanning meer dan waard. Al was het maar om het fenomenale uitzicht.

Het meer ligt er momenteel wat troosteloos bij, met slechts 15% van de normale waterhoeveelheid. Normaliter kun je er kajakken, zwemmen en vissen en is er een klein recreatiepark (Arroyomolinos) met strandje te vinden.

